

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Sylvy Šiškeové a soudce Zdeňka Kühna v právní věci žalobců: a) **O. P.**, zastoupeného advokátem JUDr. Josefem Pitnerem, Krátká 143, Uherské Hradiště, b) **Bc. M.**, zastoupeného advokátem Mgr. Jiřím Slovákem, Ph.D., Panská 895/6, Praha 1, proti žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Zlínského kraje**, J. A. Bati 5637, Zlín, proti rozhodnutí ředitele žalovaného ze dne 27. 8. 2019, čj. K-ZLK-580/2019, v řízení o kasačních stížnostech žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 9. 2021, čj. 31 Ad 23/2019-55,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **s e z a m í t a j í**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Tato věc se týká kázeňského provinění, k němuž došlo dne 9. 2. 2016. Toho dne v době výkonu noční služby žalobce a) po pokynu žalobce b) společně s J. V. po dobu od 20:41 do 20:51 neoprávněně připoutal zajištěnou osobu dvojicí služebních pout ke kovové mříži tak, že měla vzpažené a roztažené ruce nad hlavou bez možnosti dát je dolů. Stalo se tak v situaci, kdy tato osoba svým jednáním neohrožovala sebe, policisty ani majetek. Událostí se nejprve zabývaly orgány činné v trestním řízení. Okresní soud v Uherském Hradišti usneseními ze dne 14. 3. 2019 postoupil věc žalobců jinému orgánu. Dospěl k závěru, že nebyl spáchán trestný čin, ale posuzované skutky by přesto mohly být kárným proviněním.

[2] Služební funkcionář následně oba žalobce shledal vinnými z kázeňského přestupku podle § 50 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Porušili totiž základní povinnost příslušníka, neboť nedodrželi služební kázeň. Za toto jednání uložil služební funkcionář žalobci a) kázeňský trest snížení základního tarifu

o 5 % na dobu jednoho měsíce a žalobci b) kázeňský trest snížení základního tarifu o 5 % na dobu dvou měsíců. Odvolání žalobců žalovaný zamítl.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného podali žalobci žaloby, které Krajský soud v Brně zamítl.

II. Shrnutí argumentů kasačních stížností a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce a) [stěžovatel a)] v kasační stížnosti namítl, že správní orgány ani krajský soud dostatečně nezjistily skutkový stav (neprovedly výslech zajištěné osoby a dalších svědků). Stěžovatel a) byl jako příslušník bezpečnostního sboru vykonávající hlídkovou službu povinen uposlechnout rozkazu nadřízeného – stěžovatele b), který vykonával dozorčí službu. Stěžovatel a) byl sice seznámen s vnitřními předpisy, nebyl však poučen, jak konkrétně má provádět připoutání, aby bylo zdravotně nezávadné, v přirozené a pohodlné pozici. Jako příslušník bezpečnostních sborů měl navíc povinnost uposlechnout i protiprávní rozkaz, pokud jím nebude (zřejmě) spáchán trestný čin.

[5] Podle stěžovatele a) vydal služební funkcionář rozhodnutí po uplynutí prekluzivní lhůty podle § 186 odst. 10 zákona o služebním poměru. Služební funkcionář byl povinen příslušníkovi rozhodnutí o uložení kázeňského trestu za kázeňský přestupek ve lhůtě dvou měsíců doručit, nikoli je pouze vydat.

[6] Stěžovatel a) také namítá, že pravomoc ukládat kázeňské tresty má podle čl. 12 odst. 5 závazného pokynu policejního prezidenta ze dne 12. 4. 2013, č. 75/2013 (dále „závazný pokyn“), pouze ředitel žalovaného, neboť v jeho řídicí působnosti jsou služební místa na územních odborech kraje. Stěžovateli a) však uložil kázeňský trest vedoucí územního odboru. Rozhodnutí je tak nicotné, což měly žalovaná i krajský soud zjistit z úřední povinnosti.

[7] Žalobce b) [stěžovatel b)] namítl nesrozumitelnost a nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Krajský soud také nezjistil řádně skutečný stav věci. Stěžovatel b) podrobně rozebral, že služební funkcionář vydal rozhodnutí po uplynutí prekluzivní lhůty. Krajský soud jen převzal závěr správních orgánů, podle nichž k události došlo dne 9. 2. 2016 a dvouměsíční subjektivní prekluzivní lhůta začala běžet až dne 24. 2. 2016. Služební funkcionář však měl poznatky o incidentu již dříve. Nešlo totiž o běžnou záležitost, na oddělení se o ní hovořilo. Poškozená byla svým chováním osobou všem známou z úřední činnosti. Na služebně bylo v daný den přítomno více příslušníků, kteří se ostatně v řízení k události vyjadřovali. Stěžovatel b) navíc svůj postup průběžně konzultoval s nadřízenými M. N. a J. S. Všichni tedy byli o tom, co se stalo, vyrozumění ještě téhož dne. S datem 23. 2. 2016 je podle spisu spojen pouze okamžik, kdy vedoucí stěžovatele b) donesl služebnímu funkcionáři CD se záznamem z kamerového systému. Ani z rozhodnutí žalovaného není zřejmé, k jaké skutečnosti se váže stanovení data počátku běhu této lhůty. V této části je rozhodnutí nepřezkoumatelné, přitom jde o zásadní otázku.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasačním stížnostem uvedl, že správní orgány se s námitkami stěžovatelů podrobně vypořádaly. Krajský soud rozsudek řádně odůvodnil

pokračování

a žalovaný se s ním ztotožnil. Během lhůt se žalovaný důkladně zabýval a krajský soud s jeho úvahami souhlasil. Rozhodnutí tedy bylo vydáno před uplynutím subjektivní i objektivní lhůty. Žalovaný se vyjádřil i ke způsobu připoutání zajištěné osoby. Uvedl, že na stranách 15 a 16 napadeného rozhodnutí vypořádal námitku stěžovatele a), že jednal na rozkaz policisty vykonávajícího dozorní službu. Způsob připoutání zajištěné osoby ke mříži policejní cely byl nepřiměřený a způsobil zajištěné osobě újmu na důstojnosti. Žalovaný se tím podrobně zabýval na stranách 13 a 14 napadeného rozhodnutí. Žalovaný se vypořádal též s neprovedením výslechu zajištěné osoby; podle krajského soudu tento výslech nemohl změnit skutkové závěry.

[9] K námitce nicotnosti rozhodnutí žalovaný uvedl, že policejní prezident svou pravomoc k provedení daného kázeňského řízení delegoval na základě § 2 zákona o služebním poměru a závazného pokynu na vedoucího územního odboru krajského ředitelství policie. S ohledem na místo služebního působiště stěžovatelů pak byl místně příslušným služebním funkcionářem vedoucí Územního odboru Uherské Hradiště Krajského ředitelství policie Zlínského kraje. Odvolacím orgánem byl souladu s § 190 odst. 6 zákona o služebním poměru ředitel žalovaného jako nadřízený služebního funkcionáře, který vydal rozhodnutí v prvním stupni. Pokud stěžovatel a) odvozuje kázeňskou pravomoc v tomto řízení od čl. 12 odst. 7 závazného pokynu, nesprávně toto ustanovení vykládá.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Kasační stížnosti nejsou důvodné.

[11] Úvodem NSS konstatuje, že napadený rozsudek je přezkoumatelný. Je z něj patrné, na základě jakých důkazů a skutkového stavu, jakož i právních úvah, dospěl krajský soud ke svým závěrům (rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 8. 4. 2004, čj. 4 Azs 27/2004-74, nebo ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS). Rozsudek je odůvodněný podrobně, logicky, srozumitelně a přesvědčivě.

[12] NSS se dále zabýval námitkou nicotnosti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Podle stěžovatele a) uložil kázeňský trest vedoucí územního odboru, ač jej mohl uložit výlučně ředitel krajského ředitelství. Policejní prezident závazným pokynem přenesl svou pravomoc na vedoucí organizačních částí bezpečnostního sboru. Podle čl. 12 odst. 7 tohoto pokynu ukládá ředitel obvodního ředitelství policie, ředitel městského ředitelství policie a vedoucí územního odboru krajského ředitelství policie policistům ve své působnosti kázeňské tresty, s výjimkou odnětí služební hodnosti a odnětí služební medaile. Podle NSS z uvedeného ustanovení plyne, že služebním funkcionářem, který měl pravomoc uložit kázeňský trest, byl vedoucí Územního odboru Uherské Hradiště Krajského ředitelství policie Zlínského kraje. Odvolacím orgánem byl v souladu s § 190 odst. 6 zákona o služebním poměru ředitel žalovaného jako nadřízený služební funkcionář.

[13] Dále se NSS zabýval námitkou obou stěžovatelů, že správní orgán prvního stupně rozhodl až po uplynutí prekluzivní lhůty. Během lhůt se zabýval žalovaný na stranách 9 až 10 napadeného rozhodnutí a krajský soud v bodech 13 až 17 rozsudku. Podle

krajského soudu z § 186 odst. 9 zákona o služebním poměru ve znění účinném do 30. 9. 2016 plyne, že doba, po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení, se do běhu prekluzivních lhůt nezapočítává. K uložení kázeňského trestu podle tohoto ustanovení dochází dnem vydání rozhodnutí o kázeňském přestupku (rozsudky NSS ze dne 29. 4. 2010, čj. 4 Ads 166/2009-76, nebo ze dne 23. 6. 2010, čj. 4 Ads 50/2010-68). S tím se NSS ztotožňuje stejně jako se závěrem krajského soudu, že § 186 odst. 9 zákona o služebním poměru ve znění účinném do 30. 9. 2016 nestanovil služebnímu funkcionáři povinnost, aby příslušníkovi rozhodnutí o uložení kázeňského trestu v subjektivní prekluzivní lhůtě také doručil.

[14] Běh subjektivní prekluzivní lhůty popsal krajský soud následovně. Úkony trestního řízení byly zahájeny dne 25. 2. 2016 a trestní řízení skončilo dne 14. 3. 2019. Služební funkcionář se o jednání stěžovatelů dozvěděl dne 23. 2. 2016 a následujícího dne, tj. 24. 2. 2016, začala běžet dvouměsíční subjektivní lhůta pro vydání rozhodnutí. Ve dnech 25. 2. 2016 až 14. 3. 2019 tato lhůta neběžela, uplynul z ní tedy jeden den. Ode dne 15. 3. 2019 pak běh lhůty pokračoval, a její konec připadal na den 13. 5. 2019. Rozhodnutí o kázeňském trestu vydal služební funkcionář dne 10. 5. 2019, tedy před uplynutím subjektivní prekluzivní lhůty.

[15] NSS se dále zabýval námitkou stěžovatele b), podle něhož subjektivní prekluzivní lhůta začala běžet dříve než 23. 2. 2016. Otázku prekluze zkoumají správní soudy z úřední povinnosti, tedy i bez námítky účastníka řízení. Nejde proto o nepřípustnou námitku ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s., i když ji stěžovatel b) uplatnil až v kasační stížnosti. NSS současně připomíná, že soud má povinnost vypořádat otázku prekluze výslovně v rámci vypořádání žalobní námítky, případně pokud sám dospěje k závěru, že k prekluzi došlo (rozsudky NSS ze dne 2. 4. 2009, čj. 1 Afs 145/2008-135, č. 1851/2009 Sb. NSS, nebo ze dne 15. 12. 2005, čj. 3 As 57/2004-39). Počátek běhu subjektivní lhůty stěžovatel b) konkrétním tvrzením zpochybňuje až v kasační stížnosti. To, že se krajský soud touto okolností podrobněji nezabýval, tedy v tomto případě nezpůsobuje nepřezkoumatelnost jeho rozsudku.

[16] Počátek běhu subjektivní prekluzivní lhůty se odvíjí od okamžiku, kdy se určitá osoba (služební funkcionář) dozví o jednání, které má znaky kázeňského přestupku. Tento okamžik nastává, pokud má služební funkcionář takové množství informací o určitém jednání, jež mu umožní usoudit, že je možné a nikoli nepravděpodobné, že jde o jednání, které může být kázeňským přestupkem. Není však třeba, aby šlo o informace zcela jednoznačné a strukturované, naopak mohou vyžadovat další prověřování. Delikt ní charakter posuzovaného jednání nemusí být v daném okamžiku ještě postaven naji sto (rozsudek NSS ze dne 29. 7. 2016, čj. 2 As 129/2016-89 nebo nále z Ústavního soudu ze dne 17. 3. 2010, sp. zn. I. ÚS 947/09).

[17] Krajský soud o počátku běhu lhůty pochybnosti neměl. Ani obsah správního spisu nevyvolává pochybnost o tom, že lhůta začala běžet dne 23. 2. 2016, kdy se o incidentu dozvěděl služební funkcionář. Kasační tvrzení nejsou způsobilá zpochybnit počátek běhu subjektivní prekluzivní lhůty, jak jej určily správní orgány a krajský soud. Ani jeden ze stěžovatelů neuvádí, kdy a jak konkrétně se služební funkcionář (dříve než 23. 2. 2016)

pokračování

o události dozvěděl. Stěžovatel b) pouze uvádí, že o události před 23. 2. 2016 věděly další osoby, nikoli však služební funkcionář.

[18] Stěžovatel a) dále namítal nedostatečně zjištěný skutkový stav. NSS ve shodě s krajským soudem uvádí, že způsob připoutání zajištěné osoby není mezi stranami sporný. Mezi stranami není v podstatě sporu ani o chování zajištěné osoby před jejím připoutáním. Krajský soud neshledal žádný, natož extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními a provedenými důkazy, a proto nepovažoval na nezbytné provést další dokazování. Správní orgány zajistily dostatek podkladů pro svá rozhodnutí, mimo jiné čerpaly i z dokazování provedeného v trestním řízení.

[19] Podle krajského soudu stěžovatelé neuvedli žádná konkrétní tvrzení, podle nichž by se v čase události zajišťovaná osoba sebepoškozovala či se o to pokusila, případně by fyzicky napadla či se pokusila napadnout policisty nebo se pokusila o útěk. Kopání do mříží cely je pouze agresivním chováním, nikoli sebepoškozováním, byť si tím zajištěná osoba jistě mohla způsobit zranění. Policisté jí v důsledku popsaného chování vyzuli boty. To nasvědčuje tomu, že policisté neměli primárně obavy o zdraví zajištěné osoby, neboť obuv poskytuje při kopech chodidlu ochranu, ale chtěli spíše snížit intenzitu nárazů do mříží. Tvrzení o připoutání zajištěné osoby za účelem ochrany majetku (dveří a neupevněné lavice), se jeví jako účelové. Tento majetek není snadno poškoditelný a navíc ani zvolený způsob připoutání nezabránil zajištěné osobě, aby do něj nadále kopala.

[20] NSS považuje ve shodě s krajským soudem za dostatečné, jak žalovaný odůvodnil, proč neprovedl další důkazy. S krajským soudem souhlasí i v tom, že správní orgány dostatečné množství důkazů, jež vedly k závěru, že se stěžovatelé dopustili kázeňského provinění. Současně nevyšlo najevo nic, co by zpochybnilo správnost a úplnost skutkových zjištění (usnesení rozšířeného senátu ze dne 2. 5. 2017, čj. 10 As 24/2015-71, č. 3577/2017 Sb. NSS).

[21] V bodech 43 až 45 napadeného rozsudku se krajský soud zabýval žalobní námitkou stěžovatele a), že plnil rozkaz nadřízeného policisty. Uvedl, že stěžovatel a) měl shledat známky nezákonnosti rozkazu a postupovat podle § 46 odst. 2 zákona o služebním poměru, podle něhož, *je-li rozkaz vedoucího příslušníka ve zřejmém rozporu s právním předpisem, příslušník je povinen jej na tuto skutečnost upozornit. Jestliže vedoucí příslušník trvá na splnění rozkazu, příslušník je oprávněn žádat o jeho písemné vydání. Vedoucí příslušník je povinen žádosti vyhovět, umožňují-li to okolnosti výkonu služby. V případě, že to okolnosti výkonu služby neumožňují, učiní tak bez zbytečného odkladu poté, co tyto okolnosti pominou. Příslušník je povinen rozkaz splnit a oznámit tuto skutečnost bez zbytečného odkladu vedoucímu příslušníkovi toho, kdo takový rozkaz vydal.* Provedl-li stěžovatel a) namísto toho rozkaz stěžovatele b), nemůže se nyní dovolávat okolnosti vylučující protiprávnost. Stěžovatel a) v kasační stížnosti pouze opakuje žalobní námitku a neodůvodňuje, proč nepostupoval podle citovaného ustanovení. Nereaguje tedy na argumentaci krajského soudu; jeho námitka je tak nepřípustná (usnesení NSS ze dne 30. 6. 2020, čj. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS).

IV. Závěr a náklady řízení

[22] NSS dospěl k závěru, že kasační stížnosti nejsou důvodné, a proto je podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[23] O náhradě nákladů řízení NSS rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelé nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasačních stížnostech, neboť ve věci neměli úspěch; žalovanému náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. září 2022

Ondřej Mrákota
předseda senátu